

Handleiding Export digestaat

Versie 19.3.2025

Opgesteld door: Nederlands Centrum voor Mestverwaarding
Auteurs: Remberth van Noord en Nicky Kamminga
Datum: 19 maart 2025

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Nederlandse wet- en regelgeving	4
2.1 Mestwetgeving Nederland	4
2.2 Exportregels Nederland.....	7
3 Europese regelgeving.....	10
3.1 EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 en 142/2011	10
3.2 EU meststoffenverordening 1009/2019 (FPR)	10
3.3 EVOA-regelgeving.....	12
4 Ontvangende landen.....	14
4.1 België.....	14
4.2 Frankrijk.....	16
4.3 Duitsland	19

1 Inleiding

De export van digestaat is onderhevig aan verschillende nationale en internationale regelingen. Welke wet- en regelgeving wanneer van toepassing is, is van veel factoren afhankelijk. Het gaat dan o.a. over de gebruikte feedstock (afval, dierlijke bijproducten), land van bestemming, hygiënisatie en verwerking tot meststoffen. Daarnaast wordt in de wet- en regelgeving onderscheid gemaakt in regels voor transport, handel, productie en gebruik van digestaat en meststoffen.

In deze handleiding zijn de belangrijkste bepalingen opgenomen. De handleiding kan gebruikt worden als naslagwerk om de weg te vinden in de vele regelingen. Eerst wordt de Nederlandse wet- en regelgeving rondom export van mest besproken en wordt ingegaan op de Europese regelgeving. Vervolgens gaat de handleiding in op de importregels van België, Frankrijk en Duitsland.

Dit document is op verzoek van Cumela opgesteld. NCM heeft dit document met veel aandacht en zorgvuldigheid opgesteld, maar kan niet verantwoordelijkheid of aansprakelijk worden gehouden voor inhoud of de toepassing daarvan. De wet- en regelgeving waar dit document naar verwijst is veelvuldig aan wijzigingen onderhevig. Om er zeker van te zijn dat aan alle actuele voorwaarden voldaan wordt is het noodzakelijk om zelf ook de achterliggende regelingen te bestuderen. Voor advies kan ook contact op worden genomen met het LVVN Attaché Netwerk in [België](#), [Duitsland](#) en [Frankrijk](#).

Website RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/import-export>

Website NVWA (met landeisen): <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/export-dieren-dierlijke-producten>

2 Nederlandse wet- en regelgeving

2.1 Mestwetgeving Nederland

Meststoffenwet

In de Nederlandse mestwetgeving is vastgelegd wat de gebruiksnormen zijn voor fosfaat, plant-beschikbare stikstof en stikstof uit dierlijke mest. Ook staan de regels beschreven voor het vervoer, verhandelen, opslaan en exporteren van meststoffen. Hieronder valt ook de verplichte mestverwerking voor bedrijven met een bedrijfsoverschot. Het stelsel van dier- en productierechten maakt ook onderdeel uit van deze regelgeving.

De meeste maatregelen die Nederland heeft genomen staan in de [Meststoffenwet \(Msw\)](#). Hieronder vallen het [Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet \(UbM\)](#) en de [Uitvoeringsregeling Meststoffenwet \(Urm\)](#). Aanvullende maatregelen staan in de [Omgevingswet \(OW\)](#).

Voor digestaat uit monomestvergisting gelden voor het uitgaande digestaat dezelfde stelsels en verplichtingen als voor de ingaande dierlijke mest. Voor digestaat uit co-vergisting geldt hetzelfde als de coproducten aan de juiste voorwaarden voldoen (zie hieronder). De coproducten inclusief de nutriënten stikstof en fosfaat worden dan als dierlijke mest beschouwd.

Exporteurs van digestaat krijgen in de Meststoffenwet onder andere te maken met de definitie van verschillende soorten **digestaat** en de **mestverwerkingsplicht**.

Digestaat volgens de Meststoffenwet

Digestaat is het product dat overblijft na de vergisting van dierlijke mest en/of dierlijke en/of plantaardige bijproducten. In bepaalde gevallen mag digestaat als dierlijke mest of als overige organische meststof gebruikt worden. In andere gevallen wordt het digestaat gezien als afvalstof. Meer informatie over het gebruik van digestaat als meststof is te vinden op: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/bewerken/digestaat>.

Monovergisting

Het vergisten van een enkel product wordt monovergisting genoemd. In Nederland staan ongeveer 100 installaties voor de monovergisting van slib bij riool- en afvalwaterzuiveringsinstallaties (RWZI en AWZI). Het digestaat uit deze RWZI- en AWZI vergisters geldt als afvalstof en mag niet als meststof gebruikt worden.

Monomestvergisting

Als alleen dierlijke mest vergist wordt is er sprake van monomestvergisting.

Monomestvergisting wordt door de overheid gestimuleerd via een aparte categorie in de regeling [Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie \(SDE++\)](#). Het digestaat dat overblijft na monomestvergisting mag als dierlijke mest gebruikt worden.

Covergisting

In de [Uitvoeringsregeling Meststoffenwet – Bijlage Aa -IV](#) staat beschreven aan welke eisen covergisters moeten voldoen. Bij covergisting wordt de installatie gevoed met minimaal 50% dierlijke mest en aangevuld met andere reststromen (cosubstraten of coproducten). Om het uitgaande digestaat als meststof te kunnen verhandelen moeten de substraten voorkomen op de lijst met toegestane bestanddelen zoals opgenomen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet – Bijlage Aa -IV. Reden voor de inzet van cosubstraten is in de praktijk een hoger biomethaanpotentieel. Bij covergisting van dierlijke mest (min. 50%) en co-substraten geldt dat het uitgaande digestaat voor 100% als dierlijke mest wordt aangemerkt in de Meststoffenwet. Dit betekent dat voor covergist digestaat alle regels voor het verhandelen, vervoeren en gebruiken van dierlijke mest van toepassing zijn.

Plantaardige vergisting

Digestaat van plantaardige covergistingmaterialen ontstaat bij de vergisting van enkel plantaardige materialen uit categorie 1, onderdeel A tot en met G1 van Bijlage Aa. Hierbij mogen nooit dierlijke mest of andere dierlijke bijproducten gebruikt worden. Het digestaat van plantaardige covergistingmaterialen, zonder dierlijke mest, mag als overige organische meststof gebruikt worden als:

- De gebruikte stoffen in bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling staan. Meststoffenwet, onderdeel IV, categorie 1, A tot en met G1.
- De stoffen uit categorie G de maximale waarden voor niet te veel zware metalen en microverontreinigingen niet overschrijden.

Voor het gebruik van digestaat als overige organische mest gelden de regels voor het gebruik, uitrijden en vervoeren van overige organische mest. Voordeel voor akkerbouwers in Nederland is dat overige organische meststoffen het hele jaar door aangewend mogen worden, dat ze voor een lagere percentage meetellen in de mestboekhouding (werkingscoëfficiënt) en dat ze in de mestboekhouding niet als dierlijke mest hoeven te worden beschouwd. Meer informatie over deze regels is te vinden op: [Mest gebruiken en uitrijden](#) en [Andere mest vervoeren](#).

Allesvergisting

Allesvergisting is de categorie vergisting waar in tegenstelling tot covergisting geen strikte eisen worden gesteld aan de hoeveelheid mest die gebruikt wordt. Ook kunnen meer soorten biomassa worden vergist. Allesvergisting wordt met name toegepast door industriële partijen en afvalverwerkers. Het digestaat uit allesvergisters geldt als afvalstof en mag in Nederland niet als meststof gebruikt worden.

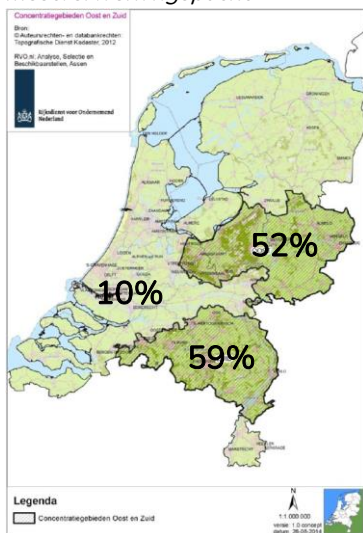
Mestverwerkingsplicht

Veehouderijbedrijven met een bedrijfsoverschot aan mest (fosfaat) moeten een vastgesteld percentage van hun bedrijfsoverschot (laten) verwerken (met een aantal uitzonderingen en vrijstellingen). Mestverwerking kan op twee manieren:

- Door de mest te exporteren
- Door de mest te leveren aan een hiervoor door de NVWA erkend bedrijf. Dit betreft BMC Moerdijk (pluimveemestverbrandingscentrale) en een aantal producenten van (pluimvee-)mestkorrels.

Het percentage van het overschot dat verwerkt moet worden is afhankelijk van de locatie van het bedrijf. Nederland is hiervoor ingedeeld in drie concentratiegebieden: Oost, Zuid en Overig. In het niet-concentratiegebied 'Overig' heeft een veehouder een verwerkingsplicht van 10% van zijn bedrijfsoverschot. De regio's Oost en Zuid zijn de zgn. concentratiegebieden. De percentages van het bedrijfsoverschot fosfaat die in regio Oost en Zuid verwerkt moeten worden zijn respectievelijk 52% en 59%. De percentages kunnen jaarlijks worden aangepast.

Figuur 1: De drie concentratiegebieden en hun verplichte verwerkingspercentages voor de mestverwerkingsplicht.

Om de invulling van de verwerkingsplicht te kunnen verantwoorden sluiten de meeste veehouders contracten af met verwerkers, exporteurs en/of bewerkers van mest. Dit kan met een:

- Realtime Vervoersbewijs dierlijke mest (rVDM) met opmerkingscode 61
- Drie Partijen Overeenkomst (DPO)

Ook kan een veehouder een zogenaamde Vervangende Verwerkingsovereenkomst (VVO) kopen van een andere veehouder die meer dan zijn verplichting heeft laten verwerken.

De afzet van mest naar een mestvergister telt voor een veehouder niet mee voor zijn mestverwerkingsplicht. Dat is pas het geval als de mest daarna wordt geëxporteerd (of geleverd aan de erkende bedrijven). Als de verwerking of export door de vergister zelf wordt uitgevoerd kan dit vastgelegd worden met een rVDM (= realtime Vervoersbewijs Dierlijke Mest) met opmerkingscode 61, als de verwerking of export door een andere partij (mestexporteur) gedaan wordt moet dit contractueel vastgelegd worden in een Drie Partijen Overeenkomst (DPO).

Een gedetailleerde uitleg over de mestverwerkingsplicht is te vinden op de website van RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/mvp-veehouder>.

2.2 Exportregels Nederland

Voor het exporteren van verwerkt digestaat o.b.v. dierlijke mest gelden de volgende voorwaarden van RVO.

Verwerkte mest en champost binnen de EU

1. U heeft een handelsdocument nodig.
2. U vraagt maximaal 10 dagen voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL. Informatie over het systeem en storings vindt u op [E-cert.nl](https://www.e-cert.nl).
3. Als u de exportdocumenten aanvraagt, maakt u ook een vooraanmelding rVDM aan.
4. Maximaal 2 werkdagen voorafgaand aan het transport doet u in e-CertNL een startmelding voor rVDM. Print ook de internationale vrachtbrief (het CMR-document) en het handelsdocument.
5. Na het doen van de laad-, weeg- en losmelding bevestigt de leverancier het rVDM. De afnemer uit het buitenland hoeft het rVDM niet te bevestigen.
6. Nadat de leverancier het rVDM heeft bevestigd, berekent RVO de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de vracht.

Verwerkte mest buiten de EU

1. Bekijk welke documenten u naast het CMR-document nodig heeft. De eisen van het land waar u de mest naar vervoert vindt u op de website van de [NVWA](https://www.nvwa.nl).
2. U vraagt uiterlijk 2 werkdagen (voor 12:00 uur) voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL.
3. Heeft u een exportdocument nodig waarbij één of meer eisen tijdens de controle van de zekerheden een vierkant oranje plaatje hebben? Dan vraagt u de inspectie eerder aan, namelijk voor 23:59 uur van de derde werkdag voor het vervoer.
4. U ontvangt de exportdocumenten uiterlijk één werkdag voor de exportdatum van de NVWA. Veranderen er op het laatste moment gegevens en levert u deze op tijd aan? Dan stuurt de NVWA het certificaat op de exportdatum naar u toe.
5. U print in e-CertNL het CMR-document uit.
6. U heeft de gezondheidsverklaring (als deze nodig is) en het CMR-document mee tijdens het vervoer.

Melden in rVDM

De startmelding dient op zijn vroegst 2 werkdagen voor het vervoer gedaan te worden. Dit kan totdat u begint met laden. Dit doet u in e-CertNL of uw bedrijfsmanagementpakket (BMS). Daarnaast moet het vervoer ook verantwoord worden in rVDM:

1. U doet de meldingen die verplicht zijn in het standaardvervoer.
2. Na het doen van de laad-, weeg- en losmelding bevestigt de leverancier het rVDM. De afnemer uit het buitenland hoeft het rVDM niet te bevestigen.
3. Heeft de leverancier het rVDM bevestigd en zijn de lab-uitslagen bekend? Dan berekent RVO de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de vracht.

Mestkorrels binnen of buiten de EU

1. U vraagt uiterlijk 2 werkdagen voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL. U geeft in de exportmelding aan dat u geen rVDM wilt aanmaken.
2. Bekijk welke documenten u naast het CMR-document nodig heeft. Een rVDM invullen hoeft niet. De eisen van het land waar u de mestkorrels naar vervoert, vindt u op de [website van de NVWA](#).
3. Buiten de EU? En heeft u een exportdocument nodig waarbij één of meer eisen tijdens de controle zekerheden een vierkant oranje plaatje hebben? Dan vraagt u de inspectie eerder aan, namelijk voor 23:59 uur van de derde werkdag voor het vervoer. Deze regel is er alleen voor export buiten de EU.
4. U ontvangt de exportdocumenten uiterlijk één werkdag voor de exportdatum van de NVWA. Veranderen er op het laatste moment gegevens en levert u deze op tijd aan? Dan stuurt de NVWA het certificaat op de exportdatum naar u toe.
5. U print in e-CertNL het CMR-document uit.
6. U heeft de gezondheidsverklaring (als deze nodig is) en het CMR-document bij u tijdens het vervoer.

Bij de export van mestkorrels hoeft geen rVDM ingevuld te worden. Wel moet eens per kwartaal een opgave van de afgeleverde mestkorrels gedaan worden bij RVO.

Wanneer en hoe melden

U vraagt exportdocumenten aan bij de NVWA. Tijdens het vervoer moeten de gegevens worden gemeld in rVDM. Dit doet u via uw bedrijfsmanagementpakket (BMS) of de website e-CertNL. Logt u in met [eHerkenning](#)? Dan heeft u betrouwbaarheidsniveau 2+nodig.

Zie ook: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/import-export/verwerkte-mest-exporteren>

Vervoer naar grenspercelen in België of Duitsland

Voor transport naar grenspercelen gelden de regels voor 'maatwerk vervoer'.

- Het perceel ligt niet te ver van de Nederlandse grens. Voor percelen in België is de maximale afstand 25 kilometer. Voor percelen in Duitsland is dat 20 kilometer. Het

omgekeerde geldt ook voor bedrijven in België en Duitsland. De percelen in Nederland liggen niet verder dan 25 en 20 kilometer van de grens.

- De grond hoort bij uw bedrijf en is uw eigendom. Of u heeft er een pachtcontract voor afgesloten. Ligt de grond in Vlaanderen? Dan moet deze geregistreerd zijn bij de Vlaamse mestbank.
- U vervoert niet meer dierlijke mest (per hectare) dan uw fosfaatgebruiksnorm. Hoeveel mest u mag vervoeren naar uw grensperceel hangt ook af van welke regels er in België en Duitsland zijn. U rekent met de buitenlandse hectares en de Nederlandse normen. Lees meer op [Hoeveel fosfaat landbouwgrond](#).
- Vervoert u de mest vanuit Nederland naar België of Duitsland? Dan gebruikt u opmerkingscode 13 op het rVDM. Als u de mest vanuit Duitsland of België naar Nederland vervoert, gebruikt u opmerkingscode 23.
- Op het rVDM vult u hetzelfde nummer in bij leverancier en afnemer. Maar het rVDM registreert bij opmerkingscode 13 alleen de afvoer, en bij opmerkingscode 23 alleen de aanvoer van mest.

Zie ook: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/vervoeren-nederland/dierlijke-mest/rvdm/maatwerk-vervoer>

3 Europese regelgeving

3.1 EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 en 142/2011

Indien vergisters gebruik maken van dierlijke bijproducten als feedstock is het uitgaande digestaat een categorie 1, 2 of 3 product volgens de Dierlijke Bijproducten Verordening (DBP). Dit is afhankelijk van de cat. 1, 2 of 3 status van de ingaande dierlijke bijproducten. Dierlijke mest is altijd een categorie 2 materiaal. Als cat. 2 en 3 gemengd worden is het mengsel cat. 2. De DBP geeft een aantal bepalingen waaraan bedrijven en mestproducten moeten voldoen. De belangrijkste zijn:

- Alle bedrijven die dierlijke bijproducten (o.a. mest en digestaat) verhandelen, opslaan, transporteren, bewerken moeten geregistreerd en/of gecertificeerd worden door de veterinaire autoriteiten. In Nederland is dat de NVWA.
- Om dierlijke bijproducten intracommunautair te transporteren is een vergunning van de ontvangende lidstaat nodig.
- Bovenstaande vergunningsplicht geldt niet indien de dierlijke bijproducten 'verwerkt' zijn. In de Dierlijke Bijproducten Verordening wordt onder 'verwerking', 'hygiënisatie' verstaan. Hygiënisatie van digestaat van cat. 2 of 3 moet plaatsvinden door toepassing van een pasteurisatie op 70 graden gedurende 1 uur, bij een deeltjesgrootte van maximaal 12 mm.
- Voor het intracommunautair handelsverkeer van verwerkte mest is een handelsdocument nodig. Het opstellen van het handelsdocument kan door het exporterende bedrijf of de verwerker gedaan worden.
- Voor de afzet van digestaat naar akkerbouw in Nederland is hygiënisatie niet verplicht.
- Voor vergisters die geen dierlijke bijproducten verwerken (en dus 100% plantaardig zijn) gelden bovenstaande regels niet.

3.2 EU meststoffenverordening 1009/2019 (FPR)

De Europese Meststoffenverordening, ook wel Fertilising Product Regulation (FPR) genoemd, maakt vrij handelsverkeer mogelijk voor CE-gemarkeerde meststoffen. Nieuw is dat o.a. ook organische meststoffen en bodemverbeteraars CE-gemarkeerd kunnen worden. Deze verordening is in 2019 aangenomen en op 16-7-2022 in werking getreden. De nieuwe Meststoffenverordening vervangt de oude (EG/2003/2003). De Meststoffenverordening stelt o.a. eisen aan:

- De Product Functie Categorieën (bijv. Organische meststof) (PFC)
- De Bestanddeelcategorieën (bijv. digestaat) (CMC = Component Material Category)
- Etiketteren
- Analyses en toleranties
- Borging en conformiteit

Producenten die hun meststoffen CE-gemarkeerd willen hebben moeten zich laten certificeren door een zogenaamde Notified Body. Digestaat is in principe toegestaan als

bestanddeel (grondstof) voor de productie van CE gemarkeerde meststoffen. Wel moeten de vergister en de meststoffenproducten aan extra borgingseisen voldoen om de conformiteit met de verordening aan te tonen. In de verordening wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen 'Digestaat van verse gewassen (CMC4)' en 'Ander digestaat dan digestaat van verse gewassen (CMC5)'.

De inzet van dierlijke bijproducten zoals mest als bestanddeel (al dan niet na vergisting) is geregeld in deze verordening. Dierlijke mest is dus geen eindproduct maar een grondstof (CMC). De Europese Commissie heeft in de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009) een zogenaamd eindpunt voor dierlijke bijproducten opgenomen. De erkende meststoffen, die een CE-markering bevatten en waar verwerkte dierlijke bijproducten (zoals mest of digestaat) in verwerkt kan zijn, worden dan niet meer als dierlijk bijproduct in de zin van 1069/2009 beschouwd. Ze vallen dan onder de Meststoffenverordening 1009/2019.

- Toepassing van de Meststoffenverordening is niet verplicht, het is facultatief een extra mogelijkheid voor de export van mest of digestaat. Het kan dus ook nog steeds onder de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009). Met name voor de productie van mestkorrels is echter de verwachting dat de markt om CE-markering conform de Meststoffenverordening zal gaan vragen.
- Zodra een digestaat, conform de daarvoor geldende regels, is gebruikt als grondstof (CMC) voor de productie van een CE-meststof, is dat digestaat geen dierlijk bijproduct meer in de zin van de Dierlijke Bijproducten Verordening.
- Indien een digestaat als bestanddeel voor de productie van CE-meststoffen ingezet wordt zal er een controle moeten plaatsvinden of het digestaat aan alle voorwaarden voldoet. Deze voorwaarden zijn te vinden onder CMC 4 en CMC 5 in Bijlage II van de Meststoffenverordening 1009/2019.
- Voor CE-meststoffen geldt vrij handelsverkeer binnen de gehele EU. Een land kan de toegang dus niet weigeren, of hier aparte voorwaarden bij stellen.
- De EU-Meststoffenverordening gaat over de productie en handel in meststoffen en zegt niets over de mogelijkheden / regels voor het gebruik van meststoffen in de landbouw. Het staat dus los van de mestwetgeving in een bepaald land.

3.3 EVOA-regelgeving

De EVOA-regelgeving betreft het (internationale) transport van afvalstoffen. Indien een vergister of digestaat onder de afvalwetgeving valt is de EVOA-regelgeving van toepassing voor intracommunautair transport. Dit geldt voor allesvergisters en (mono)vergisting van AWZI-RWZI slibben. Voor Co-vergisting en Monomestvergisting is de EVOA-regelgeving in principe niet van toepassing, mits het digestaat gehygiëniseerd is. Echter, als digestaat niet afkomstig is van 1069/2009-erkende verwerkingsinstallaties, dan is de EVOA-regelgeving wel van toepassing. Dit betreft dan dus mest of digestaat dat niet is gehygiëniseerd.

De EVOA kent twee afvalstoffenlijsten:

1. Groene lijst of niet-gevaarlijke afvalstoffen
2. Oranje lijst of gevaarlijke afvalstoffen

Organische meststoffen vallen onder de oranje lijst. Voor transport tussen EU-landen moet daarom een kennisgevingsprocedure aangevraagd worden.

Kennisgevingsprocedure

Een EVOA-kennisgeving moet aangevraagd worden in het land waar het afvaltransport start. Als het startpunt Nederland is, dan dient de kennisgeving dus bij de Nederlandse autoriteit aangevraagd te worden. In Nederland is dit de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De aanvraag kan ingediend worden via het [webportaal MijnILT](#). In dit portaal moet een kennisgevingsdocument en een vervoersdocument ingevuld worden. Aan de aanvraag wordt een uniek kennisgevingsnummer gekoppeld. Dit nummer komt automatisch op het kennisgevingsdocument en het vervoersdocument te staan. Beide documenten zijn Engelstalig. Elke betrokken bevoegde autoriteit mag zelf bepalen in welke taal de kennisgeving en informatie of documentatie aangeleverd moet worden. Nadat de kennisgeving is ingediend, wordt deze beoordeeld door de autoriteiten in het land van verzending, de land(en) van doorvoer en het land van ontvangst.

Verplichte bijlagen

Er is een aantal bijlagen die altijd aangeleverd moeten worden voordat een kennisgeving af kan worden gegeven, namelijk:

1. Financiële zekerheid
2. Contract tussen kennisgever en ontvanger
3. Informatie over afvalstof, route en transporteurs

Ad 1: Financiële zekerheid

Financiële zekerheid kan gesteld worden door middel van een deposito, een algemene of een specifieke bankgarantie. Een algemene bankgarantie geldt voor meerdere kennisgevingen en een specifieke bankgarantie geldt alleen voor het transport waarvan het kennisgevingsnummer is vermeld. Er zijn verschillende voorwaarden waar de financiële zekerheid aan moet voldoen. Deze voorwaarden zijn te vinden op de website van de ILT. Ook moet de hoogte van de financiële zekerheid vastgesteld worden. Hiervoor heeft de ILT

een online rekenhulp borgtool ontwikkeld. De hoogte van het bedrag moet voldoende hoog zijn om alle afvalstoffen te dekken die op enig moment in overbrenging zijn. Dit is vanaf de aanvang van het transport tot het moment dat de ILT een verklaring van verwerking voor de afvalstoffen van dat transport heeft ontvangen.

Ad 2: Contract tussen kennisgever en ontvanger

Er moet een contract tussen de kennisgever en de ontvangende partij aangeleverd worden. Hiervoor heeft de ILT modelcontracten ontworpen die te vinden zijn op hun website.

Ad 3: Informatie over afvalstof, route en transporteurs

In de bijlage moet ook informatie worden gegeven over de herkomst en samenstelling van de afvalstof, de verwerking van de afvalstof, de route van het transport en informatie over de transporteurs. Daarnaast is een aantal bijlagen verplicht in bepaalde situaties. Deze specifieke informatie is te vinden op de website van de ILT.

Zie de [website van ILT](#) voor meer informatie over de procedure rond de EOVA-kennisgeving.

4 Ontvangende landen

4.1 België

Vlaanderen

Invoer van gehygiëniseerd digestaat van mono- en covergiste mest uit een 1069/2009-erkende installatie (o.a. vergisters) is onder voorwaarden mogelijk. Hieronder vindt u een samenvatting van de procedures volgens de Vlaamse en Europese wetgeving op veterinaire en leefmilieukundig gebied.

Algemene procedure digestaat

Digestaat van zowel mono- als covergiste mest verliest enkel de afvalstatus in Vlaanderen als het eindproduct een [FOD-ontheffing](#) heeft en als er een keuringsattest wordt afgeleverd door een erkende certificeringsinstelling. In Vlaanderen is Vlaco vzw erkend als certificeringsinstelling. Meer informatie over het krijgen van een keuringsattest is [hier](#) te vinden. Met een keuringsattest en FOD-ontheffing kunnen onderstaande stappen worden gevolgd:

1. De erkende mestvoerder die het transport zal uitvoeren, bezorgt het [formulier *Aanvraag om dierlijke mest of andere meststoffen in te voeren*](#) aan de Mestbank.
2. De Mestbank keurt de aanvraag tot invoer van dierlijke mest of andere meststoffen goed en brengt de erkende mestvoerder hiervan op de hoogte. De erkende mestvoerder vindt na de goedkeuring van de Mestbank het nummer van de goedgekeurde aanvraag tot invoer terug in het MTIL. MTIL is de internettoepassing van de Vlaamse mestbank ([klik hier](#) voor meer informatie).
3. Het transport kan plaatsvinden na de opmaak van alle vereiste transportbegeleidende documenten waaronder het mestafzetdocument en het handelsdocument.
4. De erkende mestvoerder moet zich ook vergewissen van de wettelijke bepalingen die verbonden zijn aan het transport in Nederland.

Samengevat is export vanuit Nederland naar Vlaanderen mogelijk met de volgende documenten:

- Mestafzetdocument VLM-Mestbank
- Goedgekeurd formulier 'Aanvraag om dierlijke mest of andere meststoffen in te voeren'
- Handelsdocument volgens Verordening (EG) nr. 1069/2009

Meer informatie over de export van gehygiëniseerde mestproducten van een 1069/2009-erkende installatie naar Vlaanderen is via [deze link](#) te vinden.

Procedure digestaat zonder FOD-ontheffing en keuringsattest

Als digestaat van zonder FOD-ontheffing en keuringsattest vanuit Nederland naar Vlaanderen wordt afgevoerd, dan geldt de afvalwetgeving. Het digestaat mag dan alleen naar een inrichting met een afvalstoffenvergunning worden afgevoerd. Onderstaande stappen zijn van toepassing op digestaat zonder keuringsattest en FOD-ontheffing:

1. De erkende verzender doet een aanvraag voor toestemming voor de verzending van dierlijke bijproducten en afgeleide producten naar een andere lidstaat (artikel 48 van verordening (eg) nr. 1069/2009) door middel van een melding in TRACES. De [OVAM](#) (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) beoordeelt deze aanvraag.
2. De erkende verzender dient de goedkeuring van de OVAM voor de verzending (artikel 48 van verordening (eg) nr. 1069/2009) en een [invoercontract dierlijke mest](#) in bij de mestbank.
3. Het transport van het digestaat moet worden gemeld in TRACES.
4. Het transport kan plaatsvinden na de opmaak van alle vereiste transportbegeleidende documenten waaronder het handelsdocument.
5. De erkende mestvoerder moet zich ook vergewissen van de wettelijke bepalingen die verbonden zijn aan het transport in Nederland.

Samengevat is export vanuit Nederland naar Vlaanderen mogelijk met de volgende documenten:

- Goedkeuring voor de verzending van dierlijke bijproducten en afgeleide producten naar een andere lidstaat (artikel 48 van verordening (eg) nr. 1069/2009)
- Invoercontract dierlijke mest
- Handelsdocument volgens Verordening (EG) nr. 1069/2009

Wallonië

Het is niet toegestaan om verwerkt digestaat naar Wallonië te exporteren.

4.2 Frankrijk

Export van digestaat naar Frankrijk en toepassing als meststof in de Franse landbouw is mogelijk via 4 verschillende manieren.

1. Het digestaat is opgenomen als bestanddeel in een CE-meststof conform de EU Meststoffenverordening 1009/2019.
2. Het digestaat is verwerkt (60 min. op 70 °C) volgens de EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 (zie paragraaf 2.2 over Europese wet- en regelgeving) **én** de meststoffen voldoen aan de zogenaamde NF U-normen. Dit valt onder de Franse nationale bevoegdheid (dit vervalt als de meststoffen erkend zijn volgens de EU-meststoffenverordening).

De NF U-normen zijn de Franse kwaliteitseisen voor organische mestproducten. Voor meststoffen zijn met de normen NF U 42-001 (minerale, organo-minerale of organische meststoffen) of NF U 44-051 (bodemverbeteraars) van toepassing. Deze NF U-normen geven gedetailleerd aan waar een meststof aan moet voldoen. Dit gaat om de naamgeving en markering (dénominations), de samenstelling (spécifications) en de uit te voeren controles. Ten aanzien van de samenstelling gaat het om parameters als het drogestofgehalte, organische stofgehalte en C/N-verhouding, en maximale of minimale gehalten aan stikstof, fosfaat en kalium. Ook zijn maximale gehalten aan zware metalen benoemd.

Niet alleen aan de samenstelling van de meststoffen maar ook aan de productie ervan worden eisen gesteld in de NF U-normen. Ten aanzien van digestaat geldt specifiek dat niet alleen moet zijn gehygiëniseerd, maar **ook** moet zijn gecomposteerd (aerobe compostering). Hierbij stelt de norm onder andere de volgende eisen:

- verhoging van de temperatuur, zodat hygiënisatie mogelijk wordt gemaakt;
- verlies aan massa en volume;
- homogenisatie van het product;
- omzetting van organische stof volgens natuurlijke processen die in de bodem plaatsvinden.

De teksten van deze NF U-normen zijn tegen betaling te verkrijgen bij het Franse AFNOR (Association Française de Normalisation).

AFNOR (Association Française de Normalisation)

11, avenue François de Pressensé

93571 La Plaine Saint-Denis Cedex

Telefoon +33 1 41 62 76 44

E-mail: norminfo@afnor.org

Website: www.afnor.org

Voor de teksten kiest u www.boutique.afnor.org/ waarna de betreffende norm gezocht kan worden. Eventuele amendementen of andere wijzigingen worden separaat in artikelen gepubliceerd.

In tabel 1 staan de NF U-normen voor enkele producten als voorbeeld uitgewerkt. Dit is dus niet de complete norm met alle producten.

Tabel 1: Voorbeelden van eisen ten aanzien van productsamenstelling in NFU-normen.

Voorbeeld van agronomische drempelwaarden die door de normen worden opgelegd				
	NFU 44051 – organische bodemverbeteraars	NFU 42001 - organische meststoffen		
		Klasse 6.1		
	Type 3 – gecomposteerde mest	Type 5 – gedroogde pluimveemest	Type 6a(b) – NP-meststof uit drijfmest (6b - vergist, gecomposteerd)	Type 7 – pluimveemest met strooisel
Droge stof (%)	> 30	> 75	> 40	> 50
Organische stof (%)	> 20	-	-	-
N totaal (%)	< 3	> 3	> 1,5	> 2
N organisch (%)		> 1	> 1	> 1
C/N	> 8	-	-	-
P2O5 totaal (%)	< 3	> 2,5	> 3	> 2
K2O totaal (%)	< 3	-	-	-
N+P+K (%)	< 7	> 7	> 6	> 7 (1 element >3)

NB: Deze drempelwaarden variëren per type product binnen de NFU-categorieën, dit zijn enkele voorbeelden. Ook zijn er andere drempelwaarden, bijv. t.a.v. productveiligheid (zware metalen, organische contaminanten, pathogenen).

Bron: *Chambre d'Agriculture Nord - Pas de Calais* ¹

- Een derde (theoretische) mogelijkheid is een specifieke toelating (zgn. AMM, Autorisation de Mise sur le Marché) van de Franse bevoegde overheden om het digestaat op de Franse markt te mogen afzetten. Voor vloeibare en niet gecomposteerde mestproducten, zijn er namelijk geen NF U-productnormen beschikbaar. Daarom dient een volledig dossier aan het Franse Ministerie van Landbouw te worden aangeboden, zodat de Franse autoriteit (ANSES) kan bepalen of dit als product te erkennen is. Zolang dit er niet is, kan het niet als organische meststof of bodemverbeteraar aangewend worden. Een dergelijke vergunning is relatief duur en specifiek voor een product. Alle voorschriften en te volgen procedures zijn te vinden op de [website van ANSES](#).
- Ook kan er worden voldaan aan de specificaties voor mestuitrijdplannen (plan d'épandage). Dit wordt per agrarisch bedrijf apart opgesteld. Het heeft betrekking op digestaat dat direct vanaf een exploitant van een vergistingsinstallatie naar de eindgebruiker gaat, voor gebruik op landbouwgrond. In de specificaties staan de eisen waaraan digestaat moet voldoen om in aanmerking te komen voor deze vergunningsroute. De vereisten voor de gezondheidserkenning blijven ook gelden.

¹ https://nord-pas-de-calais.chambre-agriculture.fr/fileadmin/user_upload/Hauts-de-France/028_Inst-Nord-Pas-de-Calais/Telechargements/Recyclage/fiche2-seuils-reglementaires-fixes-par-les-normes.pdf

Om aan de mestuitrijdplannen te voldoen, moet het digestaat afkomstig zijn van een volgens Verordening 1069/2009-erkende installatie. Minimaal 33% van de brutomassa die jaarlijks in de vergister wordt verwerkt moet bestaan uit mest. In totaal dient minimaal 60% van de brutomassa van de verwerkte materialen uit dierlijke mest en agrarische plantaardige materialen te bestaan. Meer informatie over de toegestane grondstoffen, de etikettering, etc. is te vinden via [deze link](#).

4.3 Duitsland

Voor de export van digestaat naar Duitsland zijn een aantal nationale wetgevingen van belang, namelijk de [Düngegesetz](#) (DüngG), de [Düngemittelverordnung](#) (DüMV) en de [Verbringungsverordnung für Wirtschaftsdünger](#) (WDüngV).

Düngegesetz

De [Düngegesetz](#) (DüngG) is voornamelijk gericht op de veiligheid van meststoffen in relatie tot mensen, dieren, gewassen en het milieu. Ook worden verschillende meststoffen en definities van meststoffen beschreven.

Düngemittelverordnung

De [Düngemittelverordnung](#) (DüMV) is van toepassing op het in de handel brengen van meststoffen die niet als EG-meststoffen zijn aangemerkt. Volgens de DüMV mogen de meststoffen geen ziekteverwekkers, toxines of schadelijke plagen bevat die een bedreiging vormen voor de gezondheid van mensen, dieren en gewassen. Ook moet verontreiniging door zware metalen voorkomen worden. In [bijlage 2 van de meststoffenverordening](#) staan beperkingen en eisen voor etikettering beschreven. Tabel 10 van deze bijlage gaat over etikettering. Het etiket moet in het Duits en duidelijk leesbaar zijn. Daarnaast moet het informatie bevatten over de samenstelling, de herkomst, de gehalten en alle gebruikte mestsoorten en co-materialen.

Verbringungsverordnung für Wirtschaftsdünger (WDüngV)

Deze verordening, de [Verbringungsverordnung für Wirtschaftsdünger](#), gaat over het op de markt brengen en vervoeren van mest. Bij het op de markt brengen, vervoeren of verhandelen van meer dan 200 ton verse stof per kalenderjaar geldt een meldingsplicht. Mest dat Duitsland binnen wordt gebracht moet uiterlijk op 31 maart van het voorgaande jaar door de ontvanger worden gerapporteerd bij de verantwoordelijke autoriteit van de betreffende vestigingsplaats. Hierbij moeten onder andere de adresgegevens van de afzender, de datum of periode van aanvaarding en de te rapporteren hoeveelheid in tonnen verse massa vermeld worden.

Monomestvergisting of covergisting

In de Duitse mestwetgeving wordt een categorie meststoffen genaamd Wirtschaftsdünger beschreven. Dit zijn meststoffen bestaande uit dierlijke mest en/of plantaardige producten die direct afkomstig zijn uit de plantaardige productie of landbouw, alsook de gecomposteerde of vergiste producten hiervan. Digestaat van vergisting van dierlijke mest, gewassen, gewasresten en energiegewassen, of een mengsel hiervan valt dus onder deze wetgeving. In bijlage 2 van de [DüMV](#) staan stoffen die gebruikt mogen worden als Wirtschaftsdünger.

Digestaat van covergisting van dierlijke mest met plantaardig bioafval is geen Wirtschaftsdünger. Bijlage 1 van de [Bioabfallverordnung \(BioAbfV\)](#) bevat een lijst met 'bioafval dat geschikt is voor gebruik op de bodem, alsmede ander afval, biologisch

afbreekbare materialen en minerale stoffen die geschikt zijn voor dit doel'. Digestaat dat coproducten bevat die aan de BioAbfV voldoen mogen ook als meststof worden gebruikt. In dat geval is zowel de mestwetgeving als de afvalwetgeving (BioAbfV) van belang. De eisen voor onder ander zware metalen en verontreinigingen moeten dus nageleefd worden. Voor digestaat dat onder de BioAbfV valt is de EOVA-regelgeving van toepassing. Onderstaande tabel is een schematische voorbeeldweergave van wanneer welke wetgeving van kracht is.

Tabel 2: Voorbeeldweergave van welke Duitse wetgeving (mestwetgeving/afvalstoffenwetgeving) van kracht is bij gebruik van diverse grondstoffen tijdens vergisting.

Grondstoffen	Wirtschaftsdünger (Ja/nee)	Bioabfallverordnung (Ja/nee)
Maiskuil Mest	Ja	Nee
Maiskuil Graskuil Graan-GPS	Ja	Nee
Bioafval (bijvoorbeeld voedselresten)	Nee	Ja
Bioafval (bijvoorbeeld voedselresten) Mest	Ja	Ja
Bioafval (bijvoorbeeld voedselresten) Maiskuil	Ja	Ja

Bron: [LMS Agrarberatung GmbH](#)

Samengevat is export vanuit Nederland naar Duitsland mogelijk met de volgende documenten:

Om verwerkt digestaat o.b.v. dierlijke mest naar Duitsland te exporteren zijn documenten van de deelstaatautoriteit nodig en is een handelsdocument nodig. Ook registreert u zich in Duitsland bij de deelstaat waar het digestaat heen wordt geëxporteerd. Zonder registratie kunt u een boete krijgen. In tabel 3 zijn links naar websites met informatie en contactgegevens van de 13 grote deelstaten te vinden.

Tabel 3: Onderstaande tabel bevat links naar websites van deelstaatautoriteiten. Via de links is informatie rondom mest en zijn contactgegevens van de 13 grote deelstaten in Duitsland te vinden.

Deelstaat	Links
Baden-Württemberg	Infodienst Landwirtschaft, Ernährung, Ländlicher Raum – Baden-Württemberg
Beieren	Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft.
Brandenburg	Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung (LELF) Brandenburg
Hessen	Regierungspräsidium Kassel
Mecklenburg-Voor-Pommeren	LMS Agrarberatung GmbH
Nedersaksen	Düngebehörde Niedersachsen
Noordrijn-Westfalen	Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen LANUV
Rijnland-Palts	Dienstleistungszentren Ländlicher Raum Rheinland-Pfalz.
Saarland	Landwirtschaftskammer Saarland
Saksen	Saksisch staatsministerie van Milieu en Landbouw
Saksen-Anhalt	LLG Sachsen-Anhalt
Schleswig-Holstein	Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein
Thüringen	Thüringer Landesamt für Landwirtschaft und Ländlichen Raum